

NJFF
Rogaland

Hå kommune

v/Kommunalsjef for plan- og forvaltning

Jan Gunnar Mattningsdal

Stavanger, 01.02.2023

Dette brevet sendes på vegne av frivillige organisasjoner i styret i FNF: Birdlife/Norsk Ornitologisk forening avdeling Rogaland, Haugesund Turistforening, Naturvernforbundet Rogaland, Norges Jeger- og fiskerforbund Rogaland, Norges Speiderforbund Vesterlen Krets, Rogaland KFUK – KFUM Speidere og Stavanger Turistforening

Klage på saksbehandling knyttet til hogst i Kvalbeinskogen

Hogst på gnr/bnr 102/1 og 16 og gnr/bnr 102/6 og 14

Forum for natur og friluftsliv i Rogaland (FNF) viser til hogst i Kvalbeinskogen i Hå kommune, dels på gnr/bnr 102/16 og dels på gnr/bnr 102/6 og 14. Kvalbeinskogen er både omfattet av vernskogbestemmelsene fastsatt i en egen vernskogforskrift for Hå kommune, og er i kommuneplanen for Hå vist som hensynsone for bevaring av naturmiljø. Vi mener kommunen har unnlatt å utøve sin forvaltningsplikt og at det er gjort saksbehandlingsfeil i håndteringen av disse sakene. Vi og ønsker med dette å klage på kommunes saksbehandling knyttet til hogsten. FNF Rogaland representerer brede natur og friluftslivsinteresser og har klagerett etter forvaltningsloven §28.

Bakgrunn

I løpet av desember 2022 og januar 2023 er det gjennomført hogst i Kvalbeinskogen. Videre vil vi først ta for oss hogst på gnr/bnr 102/1 og 16 og deretter på gnr/bnr 102/6 og 14.

Gnr/bnr 102/1 og 16

Hogst startet på østsida av Surtebekken i november 2022 (gnr/bnr 102/1). Dette var en del av et område grunneier etter klagebehandling i Landbruksdirektoratet fikk tillatelse til å hogge for å omdisponere til innmarksbeite. Saken ble først behandlet av Fylkesmannen i Rogaland som en dispensasjonssak etter gjeldende vernskogforskrift for Hå kommune, og Fylkesmannen i Rogaland fattet vedtak om dispensasjon 09.12.2019. FNF klagde på denne avgjørelsen, men Landbruksdirektoratet opprettholdt dispensasjonsvedtaket fattet av Fylkesmannen i Rogaland i vedtak datert 10.12.2020. Grunneieren hadde allerede felt hele skogen vest for Surtebekken da FNF sendte klage på Fylkesmannen i Rogaland avgjørelse 16.02.2020, og etter det vi har forstått, hadde han sagt at han ikke skulle hogge øst for Surtebekken. Men skogen der ble altså lagt ned i november 2022. I følge vernskogforskriftens § 2-1 gjelder en godkjenning av hogst i 2 år. Etter det må hogst meldes på nytt. Det gikk i dette tilfellet nesten tre år fra Fylkesmannen i Rogaland først ga tillatelse til hogst, men knappe to år etter at Landbruksdirektoratet stadfestet. Vi finner grunn til å stille spørsmål om den hogsten som ble igangsatt i november 2022 ble gjennomført innenfor toårsfristen eller ikke. Dersom en toårs frist skulle startet å løpe fra 09.12.2019, betyr det at hogsten på østsida av Surtebekken skulle ha vært meldt på ny før den eventuelt kunne ha startet.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
rogaland@fnf-nett.no | Gamle Jättåvågen 67, 4020 Stavanger | 468 50 786
organisasjonsnummer 998 129 028 | www.fnf-nett.no/rogaland

Så i januar 2023 fortsatte samme grunneier hogsten i kantsonen til Kvalbeinskogen (gnr/ bnr 102/16) langs grensen mot Brusand Camping,. Også dette arealet er underlagt vernskogreglene i Hå og hensynssonen for naturmangfold bevaring av naturmiljø i kommuneplanen for Hå. Det aktuelle området som er hogd ut er ca. 2,7 dekar, og hogsten skulle dermed i henhold til vernskogreglene for Hå ha blitt meldt til kommunen.

FNF Rogaland har ved flere anledninger meldt inn sin bekymring til landbrukssjefen i Hå kommune om at denne hogsten ikke ser ut til å være i tråd med vernskogreglene. Dette resulterte i at kommunen v/landbrukssjef og ordfører dro på tilsyn til den aktuelle eiendommen 10. januar. Den påfølgende saksbehandlingen følger punktvis.

- 11. januar 09:06 – Landbrukssjefen orienterer grunneier om at hogsten ikke er meldepliktig. I e-posten blir det vist til at området var registrert som åpen fastmark i Gårdskart frem til 2020, men at det nå står som skog. Grunneier mener han stort sett fjerner kratt. Landbrukssjefen ber grunneier om å føre en tettere dialog med kommunen i fremtiden.
- 11. januar 12:31 – Landbrukssjefen snur i sin vurdering og orienterer grunneier om at hogsten er meldepliktig ettersom den har foregått i vernskog. Legger ved meldeskjema for hogst i vernskog.
- 16. januar – Landbrukssjefen orienterer grunneier og ordfører om at han har fått NIBIO til å endre klassifiseringen fra skog til åpen fastmark.
- 17. januar – Landbrukssjefen orienterer grunneier og berørte parter om at hogsten ikke er meldepliktig. Begrunnelsen er at området er klassifisert som åpen fastmark i Gårdskart.

Gnr/ bnr 102/6 og 14

Samtidig som hogsten beskrevet foregikk vinteren 2022-23, satte grunneier på naboeiendom gnr/ bnr 102/ 6 og 14 i gang med hogst i den nordre delen av Kvalbeinskogen. Han søkte først kommunen om å få tillatelse til å hogge 9 da av skogen øst for Surtebekken, og fikk tillatelse til det. FNF og eier av Brusand Camping klagde på den tillatelsen, og Statsforvalteren i Rogaland omgjorde i brev 05.09.2022 tillatelsen og reduserte arealet som ble tillatt hogd. Hogsten ble igangsatt i desember 2022 på dette arealet, men etter vår vurdering ble ikke vilkårene i tillatelsen etterlevd. Det gjelder bl.a. vilkår om at det skulle settes igjen en 25 m bred sone med intakt skog mot Brusand Camping. Etter først å ha hogd skogen på gnr/ bnr 102/6, fortsatte grunneieren hogsten vest for Surtebekken på gnr/ bnr 102/14. Hogst på det arealet var ikke meldt til kommunen og inngikk ikke i det arealet Statsforvalteren i Rogaland hadde vurdert og gitt tillatelse til hogst i. Hogsten har derfor foregått dels på omsøkt og godkjent område på 102/6 og dels på 102/14. Hogsten vest for Surtebekken (102/14) har karakter av flatehogst, og det er også fjernet kantskog både mot det dyrka arealet mot nord og mot eiendomsgrensa mot gnr/ bnr 102/1 i sørvest. I tillegg er det aller meste av kantvegetasjonen mot Surtebekken fjernet. Vi vil anslå at det samla arealet som er hogd på gnr/ bnr 102/ 6 og 14 er ca. dobbelt så stort som det det ble gitt godkjenning til.

Vurdering

FNF har vedtatt at de skal arbeide for å ivareta sårbar restnatur på Jæren. Intensivt jordbruk i denne regionen har ført til at flere arter står under sterkt press. De få skogene som finnes, og spesielt de som ligger tett på kystlinjen innehar en spesiell funksjon for blant annet spurvefugl. Derfor har FNF engasjert seg i saker som omhandler hogst i Kvalbeinskogen ved flere anledninger.

Avslag på hogst i 2021

Eier av gnr/bnr 102/16 søkte i desember 2020 om tillatelse til å felle den resterende delen av skogen på sin eiendom øst for Surtebekken. Dette ble avslått av Statsforvalteren i Rogaland 22.02.2021. I avslaget var hovedargumentene:

- Hogst ville få store lokalklimatiske konsekvenser. Særlig for eiendommene i øst.
- «Skogen her er elles registrert (temakart Rogaland) som eit viktig viltområde, kanskje det viktigaste rasteområdet for spurvefugl i kommunen.»
- «Men det er summen av alle tiltak som kan føre til at samla belastning på økosystemet blir for stor for å ivareta økologisk funksjon og viktige miljøverdier i området, jf. nml § 10 Økosystemtilnærming og samla.»

Statsforvalteren avslutter sitt avslag med en henvisning til at eventuell hogst i skogen må være i tråd med vernskogreglene og at det tas hensyn til stabilitet og kantsoner opp mot fremherskende vindretning. Grunneier klagde på dette avslaget, men det ble opprettholdt av Landbruksdirektoratet.

Kartgrunnlag

Etter at arealet på 2,7 dekar på gnr/bnr 102/16 ble hogd og det meste av undervegetasjonen ble fjernet, har det blitt henvist til NIBIO's Gårdskart for å rettferdiggjøre at det ikke har blitt meldt om hogsten. Det aktuelle arealet var tidligere vist som åpen fastmark på gårdskartet, dette ble endret til skog for et par år siden, men ble altså etter anmodning fra landbrukssjefen igjen endret tilbake til åpen fastmark etter at hogsten og fjerningen av vegetasjonen ble gjort nå i januar 2023.

FNF stiller seg svært undrende til landbrukssjefens fremgangsmåte i saken. Retting av registreringen i Gårdskart fremstår som en måte å prøve å legalisere den manglende etterlevelsen av meldeplikten i vernskogreglene i etterkant av at hogsten er gjennomført. Vi vil derfor understreke noen momenter.

- Kartgrunnlaget i Gårdskart har ingen juridisk status og er ikke bindende for forvaltningen.
- Virkeområdet til vernskogreglene for Hå §1-2 er «Alle skog vest for jernbanen blir dermed vernskog».
- Flyfoto fra 2019 og fremover viser at området er skogdekt, og dette understøttes av andre fotografier fra området.

Forholdet til skogloven og forskrift om bærekraftig skogbruk

Den hogsten som er gjennomført i Kvalbeinskogen i vinter er etter vår vurdering ikke bare i strid med vernskogbestemmelsene. Skogloven har klare bestemmelser om at forvaltningen av skog skal skje på en bærekraftig måte som ivaretar naturmangfoldet, landskap, friluftsliv og kulturverdier (§1), og skogeieren har plikt til å ha oversikt over miljøverdiene i egen skog og ta hensyn til disse ved gjennomføring av alle tiltak i skogen (§4). Dette er ytterligere klargjort i forskrift om bærekraftig skogbruk. Vernskogforskriften er hjemlet i skogloven, og det er også grunn til å minne om straffebestemmelsen i skogloven §22.

Sviktende forvaltning

FNF har sammen med bekymrede naboer varslet kommunen om hogsten i Kvalbeinskogen. Vi opplever å få innsyn i dokumentasjon og at det blir gjennomført tilsyn. Det er bra.

FNF mener likevel at det i hogsten som nå er foretatt i Kvalbeinskogen er gjort grove regelverksbrudd, og at også er grunnlag for å klage på saksbehandlingen. Det er gitt tydelige føringer for forvaltningen av vernskogene i Hå gjennom vernskogforskriften. Kvalbeinskogen er avsatt som hensynssone for bevaring av naturmiljø i kommuneplanen, noe som burde ha vært vurdert og tillagt vekt. Vi vet at Statsforvalteren i Rogaland har påpekt den økologiske funksjonen skogen har, og skogens viktige lefunksjon. FNF og nabo varslet sin bekymring når hogsten startet. På tross av dette velger Hå kommune å ikke bare unnlate å følge opp kravet om meldeplikt, men prøver aktivt å fordekke grunnlaget for saken gjennom å få NIBIO til å endre Gårdskart. De vurderinger som er gjort opp mot naturmangfoldlovens § 8-12, som skal gjøres, er fraværende eller i beste fall mangelfulle. I tillegg skulle det vært gjort vurderinger av de generelle kravene om miljøhensyn som er fastlagt i skogloven og forskrift om bærekraftig skogbruk. Her har det etter vår mening sviktet på en rekke områder. De regelverksbrudd som er foretatt er så alvorlige at de kan kvalifisere til strafferettslige reaksjoner.

Krav til kommunen

- FNF mener at det må stilles krav om at de aktuelle grunneierne må melde inn den aktuelle hogsten, og at kommunen må oversende disse for behandling av Statsforvalteren i Rogaland.
- Vi mener det må settes krav om umiddelbar retting av hogsten. Området må plantes igjen på en måte som både ivaretar skogens funksjon som vernskog og som ivaretar naturmangfoldet.
- Det må utarbeides retningslinjer for hensynssone naturmangfold i Hå kommune slik at det tydeliggjøres hva hensynssonen innebærer, senest i forbindelse med revideringen av kommuneplanen
- Kommunen bør gjennomgå sine intern rutiner for håndtering av denne type saker.
- Det bør vurderes anmeldelse.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Rogaland

Endre Hovland
Koordinator
FNF Rogaland

Kopi:

Statsforvalteren i Rogaland
Rogaland Fylkeskommune